

Nvanje države.

Vojska. Španjska vlada je že odgovorila na mirovne pogoje, katere ji je ponudila vlada severoameriških držav. Ako bo ameriška vlada zadovoljna z odgovorom, potem se takoj ustavijo boji na Kubi, Portoriki in Filipinah ter se začnejo nadrobnejša in natančnejša mirovna pogajanja. Od španjske strani bo se jih udeleževal sam minister za zunanje stvari še z enim delegatom. Kdo bo zastopal Ameriko, še danes ni znano. Pogajanja se mislijo vršiti v Parizu, kajti Amerikanci nočejo na španjska tla, Španjci pa ne na ameriška.

Rim. Sv. oče so izdali na italijanske skofe in narod okrožnico, v kateri govorijo o najnovejših odredbah italijanske vlade glede razpusta raznih katoliških društev in prepovedi katoliških časnikov. Okrožnica naglašja, da take odredbe žalijo načela pravosodja in zakonov, posebno pa papeža, otežujejo verski boj in oslabujejo močno konservativno silo proti socializmu in anarhizmu. Katoliki ne bodo spremenili svojega stališča niti vsled groženj in sile. Uklonili se bodo sicer sedanji usodi, toda podpirali teh teženj ne bodo, dokler se skuša zatreti papeštvo. Sv. oče protestujejo proti tem naredbam, in pozivljajo prebivalstvo, naj ostane zvesto škofom in duhovščini, ter čaka ugodnejših časov.

Nemško. Nemški cesar misli letos obiskati sveto deželo. Pred kratkim je povabil tudi avstro-ogrsko protestante, da se udeležijo potovanja ter ga spremljajo v svete kraje. To je jako predrzno ravnanje od strani nemškega cesarja. Nemški cesar nima z avstro-ogorskimi podaniki ničesar opraviti in jih nikamor vabiti, magari če so ti podaniki tudi protestantje. Ako bi naša vlada imela več odločnosti in nevstrašenosti, morala bi krepko zavrniti neumestno postopanje nemškega cesarja.

Cerkvene zadeve.

Zopet nekaj besed o našem cerkvenem petju.

Malanedelja, dne 1. avgusta 1898.

Prav od srca mi je pisal dopisnik v 30. številu tega lista. Res čudno, da je pri nas tako dolgo spala misel na izdajo zbirke napovedi za cerkveno petje. Morebiti sicer kdo zagodrnja, mar nimamo že dobrih zbirk: Tribnik... »Cecilija« družbe sv. Mohorja itd. Toda počasi! Zbirke, kakor na pr. Tribnikova

itd., so nekatere take, da jih ne moremo s ponosom pokazati količkaj naobraženemu organistu... Cecilija? Izborna zbirka, in hvala naši družbi za njo! Kjer je bila v rabi, je koristila neprimerno mnogo, da, tam že primanjkuje; kjer pa ni bilo rodovitnih tal, t. j. pred vsem dobrih in vnetih organistov — kar je bilo in je še pri nas ponajveč — tam je pa škoda za iztise, ki so že med staro šaro izgubili obliko knjige ali jo še bodo morali izgubiti.

Dalje: Cecilija je pred vsem namenjena četverglasnim zborom; a koliko imamo takih po naših župnijah! Ravno take bodo menda tudi cerkvene pesmi, ki bodo priobčene v prihodnjih zvezkih in so že deloma v prvem zvezku »Pesmarice« družbe svetega Mohorja. Znano je pa, kako težavno je začetnikom peti iz partitur.

Naše ljudstvo pred vsem poje in toraj tudi želi eno- ali dvoglasnih spevov, kakor jih zahteva za začetek sploh tudi zdrava pedagogika, katerim ni treba mnogoglasnega zbora, ampak, koji se začno vaditi že v šoli in od tod ostanejo skozi življenje. Zato bi pa naj bila ta zbirka urejena na čisto poseben način kakor ima na pr. po nemških deželah že skoro vsaka škofija svojo lastno in sicer izborno tako pesmarico, kot »Hosanna« v sekovski škofiji, »Laudate« in mnogo podobnih drugod. Zakaj bi bila taka blagorazglasna naprava pri nas nemogoča? To so prav za prav molitveniki za rabo med sveto mašo. Pri vsaki pesmi je po eden ali več napevov (eno- ali dvoglasnih), in med posameznimi kiticami, ko pojó orglje, molijo pevci kratke mašne molitvice, v tem molitveniku nalašč zato prirejene. Tako se na krasen način spoji petje z molitvijo, kar je dozda pač malokje. Ti molitveniki ali cerkvene pesmarice bi pa morale biti take, da se lahko hitro razširijo med ljudstvo, med mlado in odraslo, od šolske dobe do poznih let, t. j. morale bi biti po ceni. Zato bi jih lahko založilo slavno škofijstvo, ki bi to podjetje, ki bi gotovo dobro uspevalo, izvestno blage volje prevzelo, kakor je to pri drugih omenjenih pesmaricah. Parti za orglje bi se seveda morali izdati v posebnem in za organista pripravnem — velikem formatu, ter biti opremljeni, ako možno, tudi s pre- in postludiji.

Zato pa odločilna gospoda takoj na delo! Naj se začne celo nabiranje spevov, kakor ga je navsetoval zadnji gospod dopisnik, po dogovorjenem načrtu. Kajti posamezniki s pobožnimi željami ne dovršimo ničesar! Že začetek mora biti urejen, in nabrano blago naj dobi zopet v pregled in

izbiro komisija pravih veščakov. Toda hitro na delo, čas je drag, in ako takoj ne začnemo, zaostanemo predaleč; saj po nekaterih krajih kriči itak že vse po reformah, orglje p ali f, orgljanje ff, in ljudstvo, kateremu se z groznim šušmarjenjem krade d ber okus za resnično lepo, pa pf, ali včasih v hudi nevolji tudi fff. Zato nemudoma položimo temelj cecilijanstvu po vsestrani nasi škofiji s tem, da ustvarimo pred vsem zdravo in res lepo ljudsko petje po naših cerkvah. Le ako s tem popravimo zopet dobri okus v narodu, prodrla bo širja cecilijanska ideja!

Gospodarske stvari.

Mravlje, njih korist in škodljivost.

(Konec.)

Najbolj škodljive so pa mravlje na vrtu in sicer ne samo rastlinam, temuč tudi sadnemu drevju. Blizo mravljišča ti gotovo ni treba posaditi mladega drevesca, ako nočeš, da se ti v par letih ne posuši — vsled mravelj! Te odberejo celo drevce in pijejo sok iz njega, dokler ga je kaj. Večkrat se ga lotijo tudi pri koreninah, jih ogledajo, da se vsled tega drevce mora posušiti. To je škodljivo najbolj raditega, ker jih ne opazimo pri njih delu prej, nego kadar začne že drevo hirati, ko je navadno že prepozno.

Ako kje, tedaj se gotovo morajo iz vrta preganjati mravlje na vse načine. Prvič se jim morajo vsa gnjezda razdreti kar sproti, ko se opazijo in na njih mesta je treba nasuti pepela. Prav izvrstno sredstvo je baje tudi, ondi zakopati kakšne mrhovine, katere mravlje ne moreje trpeti. To je tudi skoraj edino sredstvo, mravlje odpraviti od korenin sadnega drevja. Ako mrhovine (mrtve živali, tudi ribe veljajo ali smradljivo meso,) ni pri rokah, naj se zakopije nekoliko prav smradljivega gnoja. To velja, da se odpravijo mravlje iz gnjezd in od korenin sadnega drevja.

Drugače pa je z njimi, ako se mravlje lotijo drevesa na vejah in listju. Znano je, da nekatere vrste sadnih dreves jako ljubijo listne uši vsled sladkega soka. Med te vrste spada pred vsem hruška (na Pohorju imenovana »Zalzburgarča«) katera se odlikuje po svojem finem sadju in gladkem, bledozelenem listju. Na te vrste drevja se najraje pokažejo listne uši, kmalu za njimi pa — mravlje in sicer majhne, črne mravlje. Oba sovražnika sta drevesu zelo škodljiva. Uši se

ostalo, namreč sveto vero in zlato svobodo. Bolgarski vojaki so bili vsled tega vedno v bojih. Nikdo jih ni v njihovih stiskah podpiral, le nebese so se večkrat ozrla milostno na hrabre trpine. Večkrat so pridobili slavno zmago na očitno priprošnje božje Porodnice Marije. Vojskovali so se vsakokrat brez strahu in navdušeno za sveto vero, za katero so že njih očetje veliko krvi prelili, borili so se brez strahu za presveto Mater vsega krščanstva — za pomočnico kristijanov.

Zadnja vojska je že trajala tri dni. — Turki so vedno z novo pomočjo napadali pogumne bolgarske vojake, med katerimi je plapolala lepa zastava, na zastavi pa podoba Matere božje. Boj je bil dolg in dolgo ni prišlo do zmage. Vojskovali so se pozno v noč, meči so v zraku švigali, kakor strele, in divji krik se je razlegal daleč po planini. Na vse to je mislil Nikolajev, to vse se mu je v glavi vrtelo. Danes je moral priti odločen boj. Ves vojaški tabor, akoravno je bil videti tih in mrtev, vendar je bil za boj dobro pripravljen.

Med tem, ko je Nikolajev tako premišljeval, vstopila je v vojaški tabor stara ženica. Vojaki so jo peljali pred Nikolajeva. Ta je še vedno nekaj premišljeval, vedno je pred seboj videl divje boje za vero in gledal hudo preganjanje in trpljenje kristijanov;

naenkrat pa, ko sliši korake, se vzdrami in pogleda v stran, odkoder so prihajali. Komaj zagleda staro ženo, zakliče:

»Mati, moja dobra mati!« in hiti proti nji, pritisne jo na svoje srce in poljubljuje njeno čelo. Potem se je vsedel pri ognju poleg svoje matere in si je brisal od veselja solzne oči.

»Prišla sem,« rekla je starka s tihim glasom, »prišla sem, da tebe izročim Materi vseh kristijanov — božji Porodnici. Vem, da se ne bova več videla,« je dalje govorila, in tiho jokala, »zato sem te hotela še zadnjokrat videti, hotela sem ti narediti še enkrat sv. križ na čelo, kakor pridnemu sinu.«

»Ljuba mati ne mislite na take reči, rekel je poročnik »saj je božja pomoč močnejša.«

»Vem, dragi sin« nadaljevala je mati »in se zahvalim Materi božji, da si še ohranil take misli, katere sem ti vsadila v mladih letih v srce, veselim se, da še nisi pozabil na Boga. Le tudi za naprej misli vedno na Boga. Njegove svete zapovedi izpolnjuj, in njegova vsegamogočna roka bo vedno s teboj. Obljubi mi, dragi sin, da boš vedno zvest ostal temu, česar te je tvoja mati učila, da bodeš vedno živel za Mater božjo, za katero je tudi tvoj oče v boju padel.«

(Konec prihodnjic.)

Smešnice.

Nek vinski brat, bolan na očeh, pride k zdravniku iskat pomoči. Zdravnik mu zapiše lek, a strogo mu prepove vino, sicer mu ni mogoče ozdraviti. Bolnik nekoliko premišljuje, potem pa se odreže rekoč: Gospod doktor, iz tega ne bo nič; videl sem že dosti na svetu, pil pa še nisem dosti.

Kosci se vsedejo k zajutreu. Ko gospodar sosednega travnika to vidi, reče svojem hlapcu: »Jaka, vsediva se še midva, bodo drugi mislili, da tudi zajutrukujeva.« Jaka uboga. Po kratkem odmoru zopet vstane, da gresta lačna — na delo. Toda premeteni Jaka zbije zdaj koso raz ročnik ter z golim kosiščem klati po travi, kakor da bi kosil. »Jaka,« zaupije iznenadeni gospodar, »kaj pa počenjaš, mar si zblaznel?« »Ne,« odgovori hlapec, »klatim s kosiščem, da bi drugi mislili, da kosim.«

Jedina napaka. »Kako vam diše klobase?« vpraša krčmar gosta. — Gost: »Že, že, samo jedno napako imajo.« — Krčmar: »No, katero?« — Gost: »Tega, kar bi moralo biti v klobasah, ni notri, to pa, kar je v klobasah, bi ne smelo notri biti.«